

OUTDOOROVÝ ČASOPIS S UNIKÁTNÍ DISTRIBUCÍ – ROZDÁVÁN ZDARMA VE 430 OUTDOOROVÝCH CENTRECH KOMPLETNÍHO DOBRODRUHA NAJDETE ROVNĚŽ NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH WWW.CASOPISDOBRODRUH.CZ

7 2008 DOBRODRUH

Ročník XII.

ZDARMA

MĚSÍČNÍK PRO AKTIVITY V PŘÍRODĚ

Severní vápencové ALPY

Česká kotlina, včetně prstence příhraničních kopců, nabízí mnoho hezkých a sportovně „výživných“ koutů. Zimní Krkonoše, krásové jeskyně, divoké potoky na Šumavě, „severské“ Jizerky... snesou jistě evropské srovnání. Pokud však hledáme stametrové horské stěny, treky mezi příkrými horskými kotli či dech beroucí hřebeny s pohledy do údolí položených

o tisíc metrů níže, jsou možnosti české přírody skromnější. Přesto si outdooroví nadšenci nemusejí zoufat. Karpatský oblouk se táhne od našich humen a jen několik desítek kilometrů od českých jižních hranic se od východu na západ (a jihozápad) na stovkách kilometrů rozprostírá jeden ze špičkových evropských outdoorových terénů – severní vápencové Alpy.

Typický pohled z jištěné cesty severních vápencových Alp. (Wasserfallweg v Ennstalských Alpách)

jednotlivých vesniček jezdí pravidelně autobusové spoje.

Okolo horských skupin jsou u výchozích bodů značených turistických cest oficiální a na mapách značená parkoviště. Většinou jsou to opuštěná místa (často vyasfaltovaná) bez jakýchkoliv služeb a samozřejmě i poplatků. Spíte-li nahoře na horské chatě, můžete tu celkem bez obav nechat automobil přes noc (většinou nebudete sami). Odstavil jsem takto automobil – dokonce i s věcmi – nečetněkrát, a zatím se mu nikdy nic nestalo. Výjimka samozřejmě může potvrdit pravidlo.

UBYTOVÁNÍ, ORIENTACE

Tak jako v celých rakouských (a německých) Alpách, je i v severních vápencových hustá a udržovaná síť vysokohorských chat. Většinou jsou ve vlastnictví rakouského nebo německého Alpenvereinu a cena za ubytování, jste-li členy tohoto horského spolku, přijde na zhruba 15–20 EUR na osobu a noc v matrazenlageru – společné ubytovně. O několik EUR více, je-li k dispozici dvoulůžkový pokoj. Nejste-li členy svazu, připočítejte tak 10 EUR. Několik EUR navíc platíte za nocleh na soukromých chatách. K lůžku patří deka „larisa“ a polštář, ale předpokládá se, že si přinesete vlastní povlečení na deku (pokud jej nemáte, můžete platit na některých chatách i 10–15 EUR navíc). V botárně jsou k dispozici bačkory. Na řadě chat je k mání pouze studená voda v umývárce. Na chatách jsou vesměs restaurace – hlavní jídlo 10–15 EUR, standardní alpská snídaně (káfe, čaj, chleba, máslo, případně marmeláda – 6–8 EUR).

Sňmat ubytování většinou není problém – nezdíka budete na chatách pro desítky lidí v pěti–šesti lidech. Výjimku ovšem tvoří nejnavštěvovanější horské skupiny (Karwendel, Berchtesgadenké Alpy, Kaiser, Dachstein, Totes Gebirge, Rax, Hohe Wande u Vidně) o víkendech, zvláště v létě a v babím létě. Zde je lepší předem víkendové ubytování rezervovat – mail je již většinou k dispozici.

Co se týče noclehů v údolích, síť campingů není příliš hustá, u některých pohoří není žádný. Prívání ubytování je nabízeno prakticky všude.

Cesty v horách jsou velice dobře značené (červené značky s čísly, pomocní mučiči, rozcestníky s ukazateli, kolik hodin cesty zbývá do daného cíle) a vcelku odpovídají dostupným mapám. Pohoří je mapové celé velmi dobře pokryto, a to hned dvěma mapovými řadami – Kompas a Freytag and Berndt (obojí měřítko 1:50 000). Obě řady jsou běžně k dostání i u nás ve speciálních mapových centrech.

A ještě jedna zmínka o počasí – severní vápencové Alpy jsou přímo idylickým místem za slunečného počasí – nasvětlené bílé horské stěny fotogenicky kontrastují s modrým oblohou a spodním zeleným lesem. Nezapomínejte ale, že jsou první vysokou hradbou pro vzdušné masivy pohybující se od Severního moře přes německé roviny, takže i v létě se tu může zcela (i náhle) vytratit jak idyla vizuální, tak teplotní.

Tento pás strmých a rozečkaných bílých vápencových hřebenů, rozdělených hlubokými zelenými údolím, se táhne v šířce až několika desítek kilometrů zhruba od Vidně až po Bodamské jezero na rakousko-švýcarsko-německém rozmezí. Je to outdoorový ráj, v němž si dle libosti mohou vybrat horolezci, skalní lezci, vodáci, jeskyňáři, horští i silniční cyklisté, paraglidisté i trekaři-turisté. Můžete tu trávit týdny, aniž byste poznali jen desetinu toho, co příroda na tisících kilometrů čtverečních nabízí. Díky dobré a celkem bezproblémové dostupnosti tu také můžete strávit bezpečet rozšířených víkendů, nebo hlavu čističích několikadenních akcí.

Severní vápencové Alpy se v zeměpisné literatuře obvykle dělí na 28 horských skupin. Je to dělení značně hrubé. Radu z nich totiž tvoří údolními oddělené horské masivy, jejichž přechod sám zabere několik dní. Prošel jsem pětáct z těchto horských skupin a zde je několik poznatků, které jsem přitom získal.

CHARAKTER HOR

Oproti svému jižnímu sousedovi, centrálnímu alpskému krystalickému hřebenu, jsou severní vápencové Alpy nižší. Pohoří u Vidně nepřesahují nadmořskou výšku 2000 metrů. Počínaje pohořím Hochschwab a dále na západ se ale začínají šplhat výrazně přes 2000 metrů. Ve své centrální části výška nejvyšších horských skupin dosahuje ke 3000 metrů, a je tedy o zhruba 600–700 metrů nižší než nedaleký centrální alpský hřeben. (Nejvyššími skupinami jsou Dachstein – 2995 metrů, Wetterstein – 2968 m a Berchtesgadenké Alpy – 2942 m) Za Wettersteinem smě-

rem k Bodamskému jezeru se pohoří opět začíná pozvolně snižovat.

I když je absolutní výška těchto hor nižší, neznamená to, že by byly méně dramatické než centrální Alpy. Spíše naopak. Nenajdeme tu sice, s výjimkou Dachsteinu, mohutné ledovce, dramaticčnost hor je ale v jejich příkrosti, rozečkanosti a optické mohutnosti při pohledu z hlubokých údolí, které mezi vápencovými masivy vyhloubily divoké horské potoky. Pohoří u Vidně a Bodamského jezera jsou lesnatými kopečky, z nichž idylicky vylézají bílé vápencové skalky. S růstem výšky horských skupin ale vzrůstá i masivnost a strmost vápencových bloků. Ty dosahují i šířek několika kilometrů a prudce spadají stametrovými kolnými srázy do zeleného podloží. Najdeme tu bezpečet obřích stěn i nejvyšší stěnu celých východních Alp – Berchtesgadenkého Watzmannu – která dosahuje výšky 1800 metrů. Pohledy zdola, zprostředka i svrchu hor se plně vyrovnají pohledům na stěny zaledněných velikánů.

Co se týče velikosti a charakteru jednotlivých horských skupin, severní vápencové Alpy nabízejí rozmanitý výběr. Některé z nich jsou jednotlivými hřebeny (Wildler Kaiser, Schneeberg), jiné svěráznými vysokými náhorními plošinami (Totes Gebirge, Steinernes Meer v Berchtesgadenkých Alpách), další nepravdělnými soustavami hřebenů s četnými údolím a přechodovými sedly (Ennstalské Alpy, Karwendel).

Malebnost hor, kromě divokých říček na jejich úpatích, násobí i četné vodopády stékající z jejich srázů. Výstupové cesty vedou většinou podél nich. V pohoří najdeme i řadu národních parků, z nichž

Jedno z nejhezčích údolí – Rissal v Karwendelu

nejvýznamnější jsou v Karwendelu, Wilder Kaiser, Berchtesgadenkých Alpách, Totes Gebirge, Ennstalských Alpách a Hochschwabu.

DOPRAVA

Většina horských skupin leží v Rakousku, ale několik významných a navštěvovaných najdeme v jižním Německu. Jedná se hlavně o Berchtesgadenké Alpy, Wetterstein (s nejvyšší německou horou Zugspitze – 2968 m) a severní Karwendel.

Z jižních Čech a jižní Moravy je to k prvním horským skupinám coby kamenem dohodil. Nijak zvlášť daleko to ale není ani z ostatních částí republiky.

Například z Prahy je to k nejbližší větší horské skupině – Totes Gebirge – 350 kilometrů (přes České Budějovice). Pohoří navíc protínají čtyři dálnice (Videň–Štýrský Hradec, Linec–Štýrský Hradec (s malým přerušením po státoce), Salzburg–Villach, Mnichov–Innsbruck), případně přibližovací Mnichov–Garmisch-Partenkirchen, takže přiblížení k prvním horským skupinám autem je v příznivé dny a v příznivém čase otázka několika mála hodin. K řadě horských skupin můžete přijet autem přímo po dálnici, k dalším se dostanete po dobře udržovaných státovkách, které vedou prakticky v každém údolí. Údolí severních vápencových Alp jsou většinou obydlená a do

www.sport-life.cz

SPORT
life

**Mezinárodní
sportovní veletrh**

✓ konference „Ochrana přírody vs. její využití při outdoorových aktivitách“
✓ festival „Kolem Světa“ – outdoorové filmy a besedy se sportovci
✓ lanové a lezecké centrum pro návštěvníky
✓ Eko-Outdoor – rozšířená prezentace ekologicky šetrného přístupu k výrobě

6. – 9. 11. 2008
Brno – Výstaviště

Veletrhy Brno, a.s.
Výstaviště 1
647 00 Brno
Tel.: +420 541 152 279
Fax: +420 541 153 068
E-mail: sport-life@bviv.cz
www.sport-life.cz

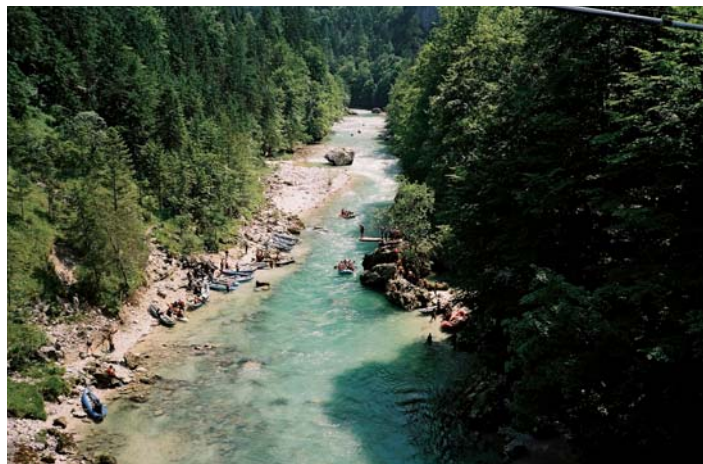
Central European
Exhibition Centre

BVV

Veletrhy
Brno

Západní Hochschwab je plošinou plnou zeleně (salaš ve výšce okolo 1600 m)

Slavná vodácká řeka Salza pod Hochschwabem je o víkendech plná komerčních raftů. Odpočinkové místo s pětimetrovým skákacím můstkem.

Kde jsou ty doby, kdy bylo létání výsadou ptáků? Dnes aby se opeřenci o volný vzdušný prostor málem prali s člověkem. Tady posádka v balonu, tu plachtí rogalista, tam se k zemi vznášá padák... Nahoře se prostě dá užít zábava a vzrušení, které se jinde těžko hledá. Ty nejlepší tipy na dobrodružství ve vzduchu jsme pro vás vybrali z internetového katalogu www.kudyznudy.cz

VOLNÝ PÁD

To, co člověk zažívá při volném pádu, se prý nedá popsat, to se musí zažít! Pokud si sami netroufáte, objednejte si tandemový seskok s instruktorem. Po několikaminutové instruktaži nastoupíte do letounu a tím už spouštíte možná nejakčnější film vašeho života. Vystoupíte až do čtyřkilometrové výšky, vtom se otevírají dveře, vy překonáváte odpor vzduchu i vlastního strachu a skáчете do neznáma. Osm minut ve vzduchu a máte vzpomínky na celý život. Ceny za tandemový seskok začínají na 3000 Kč.

Naše tipy: Mostecko (www.paracentrum.cz), Kunovice, Jaroměř, Kolín, Jihlava (www.tandemseskok.cz), jižní Čechy (www.skysurf.cz)

LETĚT JAKO PTÁK...

Rozběhnout se a letět! Jen pár slov stačí k vylicení nejsilnějšího zážitku z paraglidingu. Světe se do péče zkušeného pilota a budete se nad krajinou vznášet tiše jako velký pták. Trochu hluchněji verzi tohoto sportu nabízí motorový paragliding, který vás naučí ovládat ve speciálních kurzech. Let s instruktorem stojí necelou tisícikorunu. **Naše tipy:** Liberecko (www.pgbaraka.cz), Vysocina a Tábor (www.paraglidingtan-

dem.cz), Blansko (www.paragliding-jozka.com), Český ráj (www.dandyshop.net)

ELEGANTNÍ PLAVBA VZDUCHEM

Na barevné balony plující klidně nad krajinou je vždycky krásný pohled. Možná byste ale konečně chtěli vyzkoušet, jaké to je, když se z výšky díváte na ty ostatní. Na vzdušnou cestu nebudete potřebovat žádný speciální trénink, oblečení, a pokud se s firmou dohodnete na místě odletu, ani dlouhé transfery. Kvůli bezpečnosti létají balony jen ráno a večer. Letenka vás vyjde v průměru na 5000 Kč.

Naše tipy: Vyhlídkové lety v balonu z Vratných lahví (www.madair.cz), Let nad Prahou v upoutaném balonu (www.balocentrum.cz), vyhlídkové lety po celé ČR (www.let-balonem.cz, www.balony.eu)

VYHLÍDKOVÉ LETY

Velkorysé přelety nad krajinou nechybí v žádném pořádném filmu. Proč si neudělat vlastní snímky a neproletět se nad místy vám drahými? Vybrat si můžete let v kluzáku, motorovém letadle nebo i ve vrtulníku. Pokud jste už létání propadli, přihlaste se rovnou do výcvikových kurzů pro začátečníky nebo pokročilé. Vyhlídkové lety v letadle pro 3 cestující pořídíte už od 4000 Kč za jednu letovou hodinu.

Naše tipy: Praha (www.skyacademy.cz), Polabí (www.flyforfun.cz), Roudnice (www.skyacademy.cz), Krušné hory (www.letistemost.cz), Olomouc z vrtulníku (www.darkydnes.cz)

TAK TROCHU JINĚ LÉTÁNÍ

Něco pro milovníky vody a vzduchu v sobě spojuje kiteboarding. Odvážlivce na speciálním kiteovém prkně rychle letí nad vodní hladinou, poháněný větrem, který se opírá do speciálního draka. Ideální pro tento sport jsou přirozeně větší vodní nádrže, jako je třeba Lipno nebo Nové Mlýny. Ani v zimě nemusí kiteboard-

Bláznivá dobrodružství ve vzduchu

V Česku se za první pololetí ubytovalo téměř šest milionů českých a zahraničních turistů

V České republice se za první pololetí roku 2008 ubytovalo o 4,2 procenta domácích a zahraničních turistů více než vloni. Potvrdila se tak očekávání agentury CzechTourism: stagnace druhého čtvrtletí ve srovnání s prudkým nárůstem v prvním kvartálu, stoupající zájem turistů z východních zemí a pokračující úbytek hostů z některých západoevropských destinací.

„V prvním čtvrtletí vzrostl díky velmi konočným svátkům a dobrým sněhových podmínkám počet zahraničních turistů o rekoraních 8,5 %, a bylo zřejmé, že se ve druhém čtvrtletí dynamika růstu zpomalí. Proto je pro nás důležitý výsledek za celé pololetí. V tom se u nás ubytovalo 5,95 milionu hostů, což je nárůst o 4,2 %,“ říká ředitel agentury CzechTourism Rostislav Vondruška.

Od ledna do června roku 2008 dávalo odlišný obraz přednost ubytování v čtyřhvězdičkových (+12,8 %)

a tříhvězdičkových hotelech (+7,2 %). Počet přenocování Čechů a zahraničních turistů v hromadných ubytovacích zařízeních v 1. pololetí roku 2008 stagnoval (+ 0,9 %). Přesto jsme zaznamenali nárůst u 4* hotelů o 19,2 % a u 3* hotelů o 2 %. Z výsledků se nemohou příliš radovat kempy (počet přenocování poklesl o 14,4 %), ani penziony (-5 %). Vzestupnou tendenci si udržují východoevropské země, především Rusko (+35 %), Ukrajina, Polsko a Pobaltí. Vzárustající zájem jsme zaznamenali

www.kudyznudy.cz

disté zahálet: jen si místo prkna vezmou lyže nebo snowboard. Dvoudenní kurz kiteboardingu stojí 2500–3000 Kč.

Naše tipy: Ostrava (www.harakirikiteboarding.cz), Kolín (www.lamba.cz)

PRO MILOVNÍKY AVIATIKY

Prohlédnout si letouny bezpečně ze země můžete v leteckém muzeu v Kbelích nebo v Kunovicích. Akční podívanou garantuje letecký festival Czech International Air Fest, který se konal 6. a 7. září na letišti v Brně-Tuřanech.

Více informací: www.airshow.cz, www.lkku.cz, www.vhu.cz/cs/stranka/letecke-muzeum

Desítky dalších tipů na dobrodružství ve vzduchu najdete na stránkách www.kudyznudy.cz

i u západoevropských zemí, jako jsou Španělsko (+12,1 %), Portugalsko, Švédsko nebo Řecko. Stagnaci prochází příjezdy z Francie (+0,1 %), Německa, Nizozemí, USA nebo Rakouska. V delším časovém horizontu klesají příjezdy turistů z Velké Británie (-11 %), Japonska, Itálie nebo Jižní Koreje. Do Česka znovu jezdí více Slovinci (o 7,7 %) a tuzemskou dovolenou si letos dopřáli i větší počet Čechů (+4,9 %).

Zahraniční turisté opět při své návštěvě nejvíce preferovali Prahu (60 %). O hlavní město ale začali konečně projevovat větší zájem také **čestí turisté** – přijelo jich sem o 14 % více než v roce 2007. Zahraniční turisté letos častěji objevovali především moravské regiony. Největší nárůst zájmu zaznamenali ve Zlínském (+16 %) a Moravskoslezském kraji (+13 %).

TREK VE WILDER KAISERU

Wilder Kaiser (Divoký císař) je rozeklaný vápencový hřeben, který se táhne směrem na východ od známého rakouského hraničního městečka Kufstein. Pro své četné věže a strmé stěny je rájem skalního lezení a vzdušných jistěných cest, kterých je zde instalováno šest – z nich čtyři jsou klasifikovány jako těžké. Toto nevelké (hřeben je vzdušnou čarou dlouhý něco přes patnáct kilometrů), ale přírodně nesmírně působivé pohoří, je z mnoha důvodů místem vhodným také pro dvou- až tří denní trekový přechod.

V prvé řadě je Wilder Kaiser výborně dopravně dostupný. Z Kufsteinu, který leží přímo u dálnice Mnichov–Innsbruck, vedou do pohoří hned čtyři turistické trasy a je tu i příbuzovací lanovka, u níž stojí parkoviště použitelné pro delší stání. Do Kufsteinu je to z Prahy po dálnici asi 470 kilometrů. Přimo do srdce Kaiseru se také můžete dostat z východu údolím Kaiserbachtal. Vyhlídková silnička s mytným (4–5 EUR) vás přivede k parkovišti, umístěnému ve výšce 988 metrů pod severními stěnami Kaiseru, nedaleko jedné z hlavních chat pohoří – Stripsenjoch Hütte (1577 m).

Jestliže se díváme na Kaiser z jihu, z Kitzbühelských Alp, vidíme, že na západě je jeho hřeben mírně zvlněný a na východě jej tvoří ostré skalní výběžky, oddělené sedly. Pohoří je celé pokryto sítí značených turistických cest, ale právě na jeho východním konci lze řadu přechodových sedel využít k různým variantám treku. Kaiser je přitom poměrně hustě „osazen“ turistickými chatami a najdeme tu i několik bivačových chatek.

Případný trek lze navíc prodloužit vyletem na blízký, na severu položený hřeben Zahmer Kaiser. Dostanete se k němu po přechodovém hřebínku od chaty Stripsenjoch. Jeho nejvyšší bod, Pyramiden Spitze (2002 m), je o více než tři sta metrů nižší než nejvyšší hora Wilder Kaiseru Elmauer Halt (2344 m) a při pohledu z jihu nevydává nijak dramaticky. Za hřebenem je ovšem ukryt obrovský a krajinně působivý skalní kotel, jímž vede pěkná jistěná cesta k jeho nejvyššímu vrcholu.

- mk -

Kotel Zahmer Kaiseru. V dáli hřeben Wilder Kaiseru.

Wilder Kaiser nabízí četná přechodová sedla pro trek

Východní Kaiser z údolí Kaiserbachtal

Pohled od Scheffaueru (2111 m) v západním Kaiseru směrem na východ

Zahmer Kaiser

MEINDL

Shoes For Actives

Evolution XCR

Svršek: nubuk/velur
 Podšívka: GORE-TEX® XCR®
 Vložka: Air-Active® XCR®
 Podešev: Meindl Magic Evolution
 Hmotnost: 450g (velikosti 8)
 Barva: hnědá/červená
 Velikosti: 6 - 12

Jersey PRO GTX

Svršek: nubuk
 Podšívka: GORE-TEX®
 Vložka: Air-Active®
 Podešev: Meindl Multigrip® s PU tlumičem
 Hmotnost: 720 g (velikost 8)
 Barva: tmavohnědá
 Velikosti: 6 - 12

www.gore-tex.cz

TILAK, a.s.

Žerotínova 627/81, 787 01 Šumperk
 tel.: 583 211 425, fax: 583 215 184
 e-mail: tilak@tilak.cz
www.tilak.cz

Firemní prodejna MEINDL

Lidická 1, Praha 5
 tel.: 257 328 960
 e-mail: info@meindlboty.cz
www.meindlboty.cz

© 2008 W. L. Gore & Associates, Inc. GORE-TEX®, GORE® a design jsou ochranné známky společnosti W.L. Gore & Associates

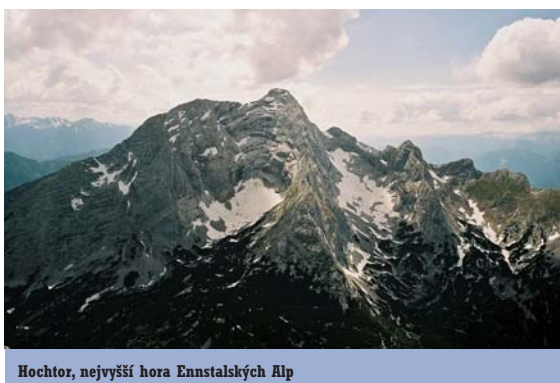

TILAK® je výhradním dovozcem obuvi Meindl do České republiky.

Ennstalské Alpy patří k turisticky méně známým, o to však zajímavějším skupinám severních vápencových Alp. Tvoří je několik vápencových masívů, oddělených koryty horských říček, z nichž nejvýznamnější je hluboký kaňon známé vodácké řeky Enns. Mohutné vápencové masívy neohromí absolutní nadmořskou výškou (nejvyšší horou pohoří je Hochtort (2369 m), ale jejich kolmé stěny působí při pohledu z údolí impozantně a divoce. Část Ennstalských Alp podél Ennsu spadá pod národní park Gesausee.

Chata Alpenvereinu Heshütte pod masívem Hochtortu

Hochtort, nejvyšší hora Ennstalských Alp

ENNSTALSKE ALPY

Druhý nejvyšší hřeben Ennstalských Alp Grosse Buchstein

↑ V horních, nejvzdutnějších částech jištěné cesty Wasserfallweg jsou instalovány žebříky

← Jištěná cesta vede vpravo od vodopádu

K nejzajímavějším akcím v pohoří patří výšlap do nitra největšího místního masívu – Hochtortu. Přimo pod jeho východní stěnou se ve výšce 1699 metrů nachází chata Heshütte. Má kapacitu několik desítek míst, ale ve všední dny tu potkáte jen pár turistů. K chatě lze vystoupat ze severu jednou z krajinově nejhřebičích jištěných cest severních vápencových Alp – Wasserfallweg. Jak napovídá název, cesta je vedena vzdušnou stěnou nedaleko zhruba 300 metrů vysokého vodopádu. Cesta začíná u lesního parkoviště pod malou přehradou na Ennsu. V nejvzdutnějších místech jsou na ní skvělé výhledy na druhý nejvyšší skupinu Ennstalských Alp – Grosse Buchstein (2224 m).

K pohoří se dostaneme z dálnice Linec–Stýrský Hradec, odbočka na městečko Admont.

MILOŠ KUBÁNEK

Toulky za krásami Jizerských hor

Pojďte a na chvíli se vraťte do časů, kdy se turisté po našich horách pohybovali pěšky s rozvahou po kamenitých cestách, pozorovali krásy krajiny z vyhlídek s kovaným zábradlím nebo z kamenných rozhleden a svoje dojmy z cest si vyprávěli v dřevěných horských šencích, které voněly peřínkou, koženými botami, petrolejovými lampami, koňmi a senem.

Čedišová hora Bukovec

Hávořský chodník – pohled na Holubník

Již před sto lety bylo dnešní území Libereckého kraje považováno za turistický ráj, do kterého kvůli odpočinku a poznání přijížděli návštěv-

chodnějších cípů Krušných hor až po Praděd. A Jizerské hory – coby nejsevernější české pohoří – byly srdcem celé trasy.

Snahou navázat na tradici a myšlenku Modré Hřebenovky je i mezinárodní projekt Nová Hřebenovka, jehož cílem je vytvoření tří paralelních cest pro každý druh sportu (pěší, cykloturistika a lyžařská turistika). Snahou celého projektu je rovnoměrnější rozprostření návštěvnosti v oblasti tak, aby docházelo k redukci negativních efektů cestovního ruchu na životní prostředí.

Pilotním subprojektem je vytvoření Jizerské magistrály pro pěší turistiku. Trasa propojuje v současnosti nejkrásnější místa této krajiny: rašelinisté na řece Jizere, osadu Jizerka, čihadelské močály, horské smrčiny, skalní vyhlídky, divoké srázy, žulové skály, bukové

lesy a průzračné potoky a vodopády. Cesta je dotvářena povalečnými chodníky, odpočinkovými místy, rozcestníky s jednotným značením a přístřešky.

Jizerská magistrála pro pěší turistiku začíná na polské straně v osadě Orle – v místě pověstně výrobu těžitek se zalitými skleněnými kvítky. Současným návštěvníkům je k dispozici celoročně otevřené Schronisko Orle s malým muzeem sklářské historie osady. Důležitým místem propojení české a polské strany je most přes řeku Jizeru, který vznikl již v 16. století. V současné době se na jeho místě nachází dřevěná lávka. Trasa pokračuje přes nejvyšší položenou osadu Jizerských hor – Jizerku (861 m n. m.). Osada byla poprvé zmiňována již v roce 1539 a byla vyhledávaným nalezištěm vzácných minerálů – zejména safíru a rubínů. Až v 19. století zde byla postavena sklářská huť (zbytky jsou dosud patrné poblíž dřevěného, tzv. panského domu). K osadě neodmyslitelně patří i čedišový kužel Bukovec (1005 m n. m.).

Magistrála prochází kolem „nejslavnější chalupy“ na Jizerce – kolem

Hnojového domu, tzv. Misthaus na Jizerce. Proslul díky svému majiteli Gustavu Ginzlovi, který svůj život zasvětil horám, cestování, fotografování a sbírání kurióz a trofejí, které v chalupě vystavil. Přízvisko „hnojový“ získal dům podle vrstev hnoje, které v něm byly z doby, kdy byly v chalupě ustájeny krávy. Původní Hnojový dům vyhořel v roce 1995, původní styl již obnoven nebyl. Důležitou turistickou křižovatkou uprostřed Jizerských hor při bývalé poutní cestě z Tanvaldska do Hejnic tvoří oblíbené místo mezi turisty – chata Smědava. Původní chata vyhořela v roce 1932, současný objekt byl vytvořen podle projektu libereckého architekta Františka Zejdlá.

Trasa obchází horu Jizeru, druhou nejvyšší horu české části Jizerských hor, a prochází kolem jednoho z nej-

známějších jizerskohorských rašeliníšť – Rašeliníště Na Čihadle. Rezervace si i přes vysychání okolních porostů uchovala dodnes svůj osobitý vzhled díky tradičním porostům jako je kleč, zakrslý smrk a rašelinistní květena. Důležitým přechodem hor mezi Libereckem a Frýdlantskem je po staletí Oldřichovské sedlo. Místo je označováno podle poustevníka „Hemmerich“ a je společně s okolními lesy spojováno s jizerskými lupiči. Sedlo s motorestem Hausmanka (známým spíše jako U Kozy) je dnes oblíbeným výchozím místem na túry nejen za jizerskými skalami, ale začíná zde i populární Viniční cesta, vinoucí se severními svahy bukových lesů až do Ferdinandova. Jizerská magistrála pro pěší turistiku končí v *Albrechticích u Frýdlantu*, kde lze najít památku na

Černý potok

Hraníční most přes Jizeru

nici nejen z celých Čech, přilehlých oblastí Horní Lužice, Dolního Slezska, ale i z Prahy, Drážďan či Berlína. A právě zde vznikla na samém počátku 20. století nejslavnější a nejdělsí hřebenová cesta – Modrá Hřebenovka – spojující v době své největší slávy jednotlivé horské hřebeny od nejvy-

chu na životní prostředí.

staré dopravní značení – žulový milník č. 20 ve tvaru oblaku.

Nechte se tedy zlákat do Jizerských hor a vychutnejte si krásu cca 42 km dlouhé Jizerské magistrály pro pěší turistiku. Více informací naleznete na: www.jizerskamagistrala.cz